

Prosjektbeskrivelse for restaurering av Vollmyra - Rendalen kommune

Foto: Kjølvs Falklev, SNO

Av: Øyvind Fredriksson, 29.11.2023

Vollmyra

Beskrivelse av myra:

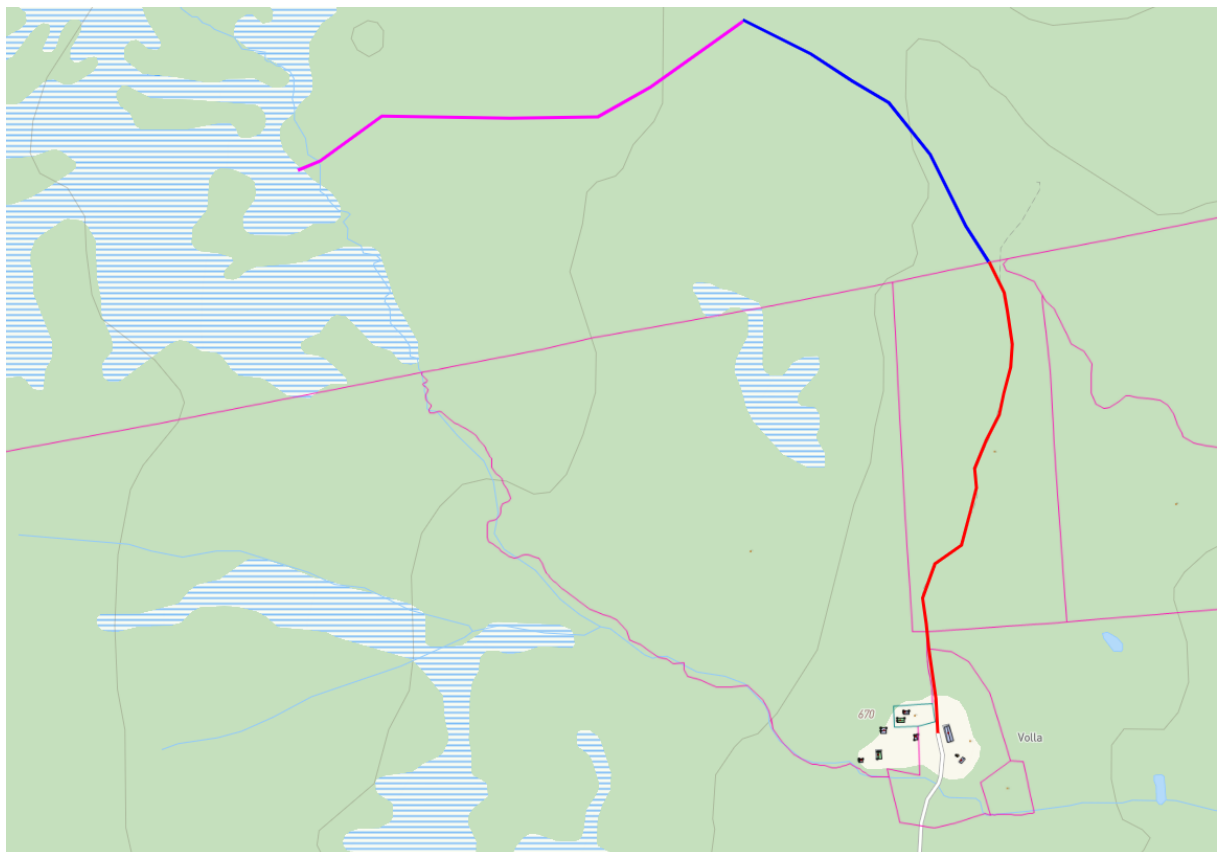
Myra ligger på Vestkjølen 4 km øst for Åkrestrømmen i Rendalen kommune.

Vollmyra er ikke naturtypekartlagt, men er registrert i Digital markslagskart som grunn myr med ikke nøysom vegetasjon i den sør-vestlige delen av området og dyp myr ikke nøysom vegetasjon lengst nord.

Delen av myra som er grøftet er på ca. 323 daa og helningen er retning sør-øst med drenering ut i Vollbekken. Høydeforskjellen er på 35 – 40 høydemeter.

Adkomst

Adkomstveien med gravemaskin vil skje på skogsbilveien inn til Volla seter. Fra Volla seter videre nordover på traktorvei/kjørespor (utmark) ca. 620 m. Dette er nesten framkommelig med vanlig bil. Deretter videre på fastmark 350 - 450 m før man tar av traseen mot myra i øst. Det er ca. 550 m til myra og nordre del av prosjektområdet. Kjøringen foregår over to grunneiere. Kjøringen krever dispensasjon fra motorferdselloververket. I den nordre delen er det gjennomført hogst den senere tid og mulighet for å finne kjørespor som kan benyttes. Dette gjøres i felt våren 2024.

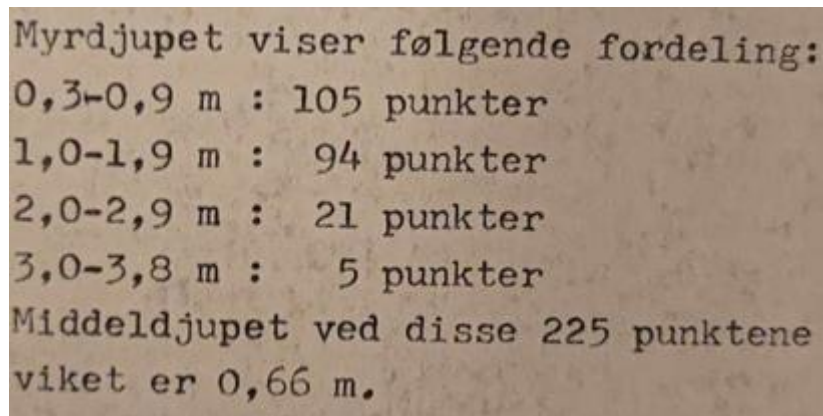

Figur 1: Adkomstvei til myra vist med rød trase (kjørespor), blå trase (kjørespor/led) og lilla trase (fastmark).

Historikk:

Det ble på tidlig 1940-tallet utført flere befaringer og utredninger av Det Norske Myrselskap og Selskapet for Norges Vell for muligheten for å dyrke fôr på myra til husdyr/beite. Konklusjonen var at

store deler av myra var egnet for kultivering. Som en del av undersøkelsene ble det på 1970-tallet tatt 225 dybdemål av myra med følgende resultat:

Myrdjupet viser følgende fordeling:
0,3-0,9 m : 105 punkter
1,0-1,9 m : 94 punkter
2,0-2,9 m : 21 punkter
3,0-3,8 m : 5 punkter
Middeldjupet ved disse 225 punktene
viket er 0,66 m.

Dette la grunnlaget for grøftingen som ble foretatt like etterpå der grøftene er 50 til 60 cm dype utført med fres. De to sørligste hovedgrøftene er ca. en meter dype og gravd.

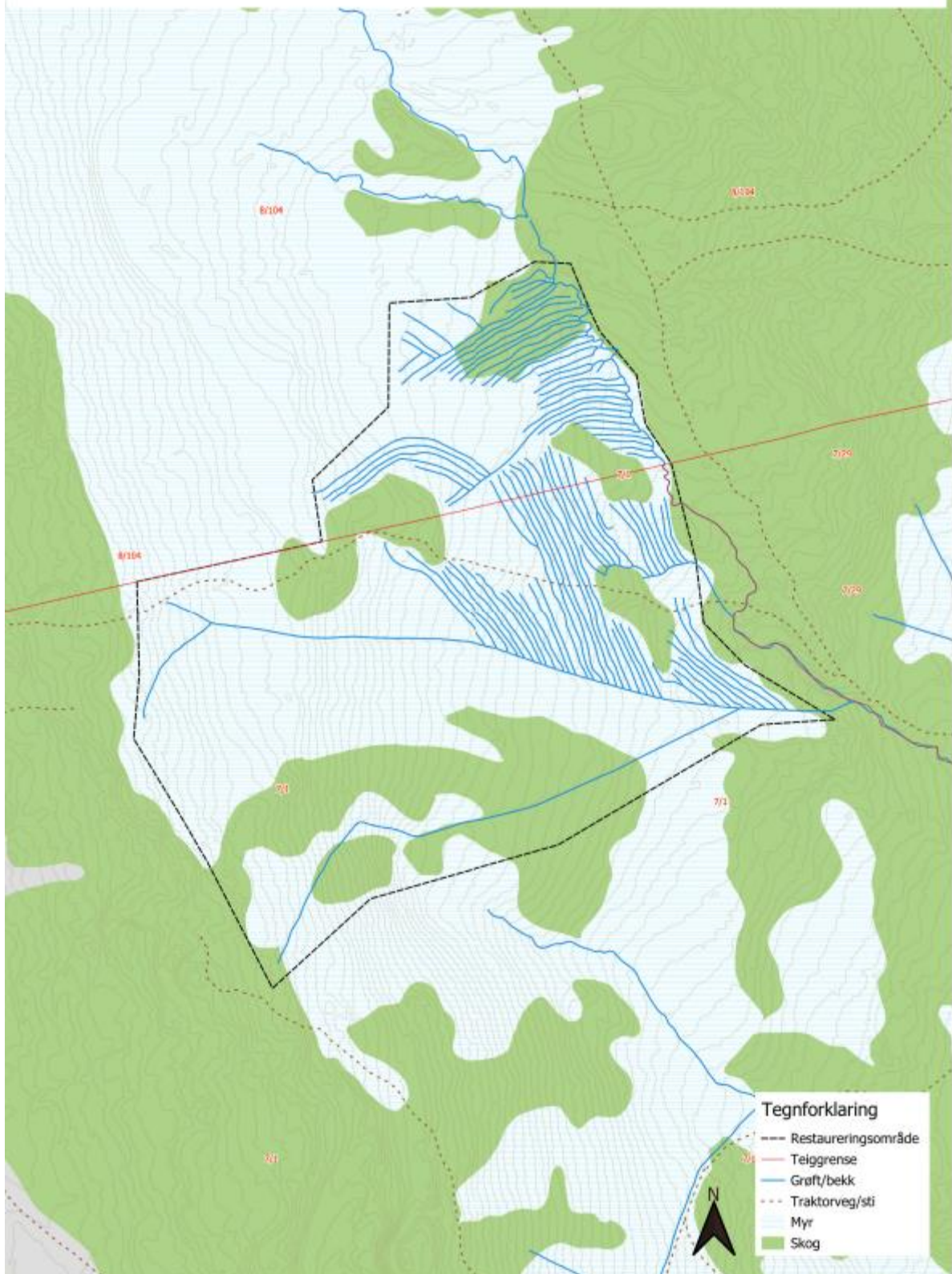
Kontaktperson

Rendalen kommune har ansvaret for prosjektet lokalt. Kontaktperson er Øyvind Fredriksson. Prosjektet skjer i samarbeid med Statsforvalteren i Innlandet ved Suzanne Wien som står som formell søker og prosjekteier. Statens naturoppsyn ved Kjølvs Øystein Falklev bistår i felt og med faglig ekspertise.

Grunneier er Christian E. Kiær (gnr/bnr 8/104) og Statskog SF (gnr/bnr 7/1). Kontaktperson hos Statskog er Rune Aamold.

Rolle	Navn	Telefon	Epost
Prosjektansvarlig kommunen	Øyvind Fredriksson	93648923	oyvind.fredriksson@rendalen.kommune.no
Prosjekteier	Suzanne Wien	97083088	suzanne.wien@statsforvalteren.no
Oppsyn/SNO	Kjølvs Falklev	95165085	kjolv.oystein.falklev@miljodir.no
Grunneier	Christian E. Kiær	99276811	ckiaer@gmail.com
Grunneierkontakt	Rune Aamold	48134420	rua@statskog.no

Restaureringsområde Vollmyra

Figur 2: Restaureringsområdet vist med stiplet sort linje.

Beskrivelse av restaureringen

Ønsket oppstart er uke 22 dvs. 27.05.2024. Sluttdato er satt til 01.11.2024.

Grøft som skal tettes	14 386 m
Demninger som skal lages	1 285 stk
Torvtak	
Brytningsdemninger som skal lages	
Reprofilering som skal gjøres	
Forventet restaurert areal	185 daa
Forsterkede demninger	145
Adkomsttrase lengde	775 m eller 1 670 m

Restaureringsmetoden vil bestå av undergraving og punktrestaurering av grøfter, og produksjon av torvdemninger, samt forsterkede demninger. Det skal bygges demninger ved bruk av stedegne torvmasser. Oppå demningene skal det plastres med toppvegetasjon. Demningene bygges i henhold til oppmerking i felt og prosjekt i appen Field Maps. Demningene skal normalt være horisontalt rette, og toppen (uten toppdekke) skal ligge minimum 40 cm over det som må forventes å bli ny vannstand. Demningens lengde og bredde må vurderes i felt for hver enkelt demning. Mellom demningene undergraves grøfta og fylles med rester fra gammel grøftevoll, og den hogde vegetasjonen som ligger langs grøftevollen. Grøftene fylles i sin helhet igjen med angitt materiale, dersom det er tilstrekkelig med masser tilgjengelig.

Eventuelle forsterkede demninger bygges av stedegen furu/kontortafuru, i tillegg til stedegen torv.

Trær som hugges i forbindelse med restaureringen skal kappes så nærme bakken som mulig. Trær/busker skal deretter gjemmes nede i hull etter torvhenting, eller i grøftene der hellingen tillater det. Røtter, kvister ol. skal ikke stikke opp. Medhjelper går over og kapper bort oppstikkende røtter, kvister ol. der en ikke får gjemt dette tilstrekkelig. Generelt skal myrflatene åpnes. Store trær på myrflata skal bli stående, men små trær på myrflata ryddes og blir liggende, særlig løvtrær. Særegne, enkeltstående furutrær av eldre karakter skal stå.

Ved restaurering av myrer får vi ofte underskudd av toppvegetasjon. Det er derfor viktig å ta vare på denne under arbeidet, ved å legge den til siden framfor å grave den ned. Dette gjelder også vegetasjonen som vokser nede i grøftene. Myroverflaten skal etter restaurering se mest mulig ut som en naturlig myroverflate. Det skal være så lite bar torv som mulig. Det skal tilstrebes å ødelegge minst mulig av intakte torvmasser når man gjennomfører restaureringen. Mindre trær som blir kjørt ned, eller på annen måte skades, kappes ned, kvistes og klemmes ned i overflaten.

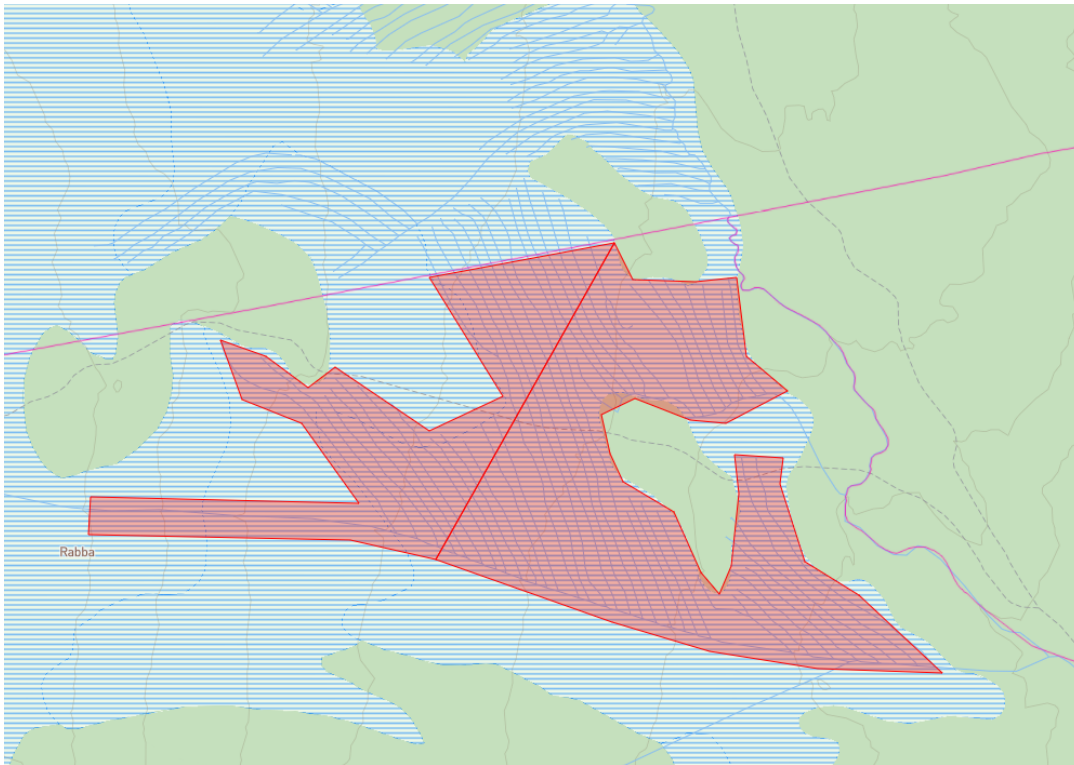
Skogbildet og hogst

Den nordre delen av myrområdet har glissen skog av eldre alder og er i stor grad åpen myr. Det står enkelte særegne furutrær som skal stå så fremt de ikke er i veien. Den sørlige delen er beplantet med kontortafuru og har et mye tettere skogbilde. Videre er det øyer av skog på fastmark i myrmosaikken. Kantsoner har tettere skog. Dette gjelder særlig kanten av hovedgrøftene i sør. Ortofotoet gir det beste inntrykket av omfanget. Det er håndterbart å rydde skogen samtidig med restaureringen. Antagelig tidsbesparende å punktrestaurere langs de tettest begrodde grøftene. Det vil si at en går inn på grøfta kun der demningen skal lages, slik at en ikke må hogge trærne langs hele grøfta. Ute på myrflata skal busker og småtrær kappes, mens større trær kan stå. Det meste av løvtrær skal helst tas ned.

Det er tegnet ut polygoner hvor det skal hogges mer trær, og all kontorta (figur 4 og 5). Bakgrunnen for at det ønskes mer hogst i de områdene som er markert med rødt polygon er flyfoto fra 1959, som viser at myrene var mer åpne, ikke tresatte (fig 8). Videre ønsker man å fjerne all kontortafuru som er en fremmed art. Målet er å komme nærmere denne originale tilstanden etter restaurering. Dersom det her ikke er plass til hogstavfallet i grøftene, eller i uttakshullene, må det legges i haug i skogkanten.

Figur 3: Nordre del med lite skog (foto: Kjølvs Falklev, SNO)

Figur 4: området der skog skal fjernes og all kontorta fjernes

Figur 5: Søndre del med tettere skog av liten eller ingen virkeverdi. Lysegrønne trær er kontorta som skal bort (foto Kjølvs Falklev, SNO).

Teknisk utstyr

Det kreves gravemaskin på mellom 8-12 tonn på dette prosjektet med rotortilt. Det er ønskelig med to maskiner som jobber samtidig på prosjektet. Det skal brukes jernhest til frakt av drivstoff. Hjelper må ha både motorsag og ryddesag. I tillegg skal det brukes biologisk nedbrytbar hydraulikkolje og alltid være tilgjengelig absorbent ved maskinene og andre utsatte punkter.

Milepæler

Dette prosjektet er stort, og aktuelle milepæler er derfor:

1. Oppstartsbefaring
2. Midtveisbefaring
3. Sluttbefaring

Oppdragsgiver, SNO, gravemaskinfører(-e) og ansvarlig hos entreprenør bør være tilstede på restaureringsobjektet ved disse milepælene.

Forarbeider

Før restaureringen igangsettes skal entreprenøren legge inn gravemelding via www.gravemelding.no. Alt av utstyr som skal brukes under restaureringen skal også være grundig rengjort. Dette for å hindre spredning av fremmede arter. Det forventes at maskinene har full tank når de ankommer restaureringsobjektet. Prosjektet bør lastes ned i Field Maps før en ankommer restaureringsobjektet. Det forventes også at både gravere og de som skal hogge har satt seg inn i og forstått innholdet i denne prosjektbeskrivelsen i forkant av oppstartsbefaringen.

Hensyn

Det foreligger ingen registrerte fredede kulturminner i Askeladden. Det framgår imidlertid flere forsenkninger i lidar-kart som kan være fangstgroper eller kullmiler. De er markert i figur 9, og vil bli merket med flagg i Field Maps. Det er heller ikke registrert arter i naturbase, artskart, sensitivbasen, eller kommunens viltkart innenfor prosjektområdet. Fra befaring framgår det at området inneholder en rekke lavarter knyttet til gammel gran og furu. Eks. ulvelav og gubbeskjegg samt annen hengelav. Man skal så langt det lar seg gjøre la slike forekomster stå i fred såfremt man ikke er nødt til å fjerne/flytte det for å komme til i grøftene. Disse vil også bli merket i felt og i Field Maps, der vi finner dem.

Dersom restaureringen foregår i jaktperioder, vil dette ikke særskilt hensyntas. Jegere som ønsker mer informasjon skal henvises til informasjonsplakaten som henges opp ved prosjektets oppstart ved Volla seter. Likeledes kan andre som ønsker mer informasjon geleides dit.

Dersom maskinfører oppdager sårbart biologisk mangfold (eks hekkende fugl), kulturminner, eller andre ting som man er usikker på i myra, skal straks oppdragsgiver, eller SNO kontaktes, og gravingen midlertidig stanses.

Det går en merket sti igjennom myrområdet. Denne skal hensyntas og markert overgang i øst skal planlegges med forsterket demning slik at stien går oppå denne. Eventuelle kjøreskader og vegetasjon skal rettes opp og fjernes før tiltaket slutføres. Merkingen av sti skal ikke røres, sekundært flyttes.

Påvirkning utenfor restaureringsområdet

Det antas at områder utenfor ikke vil bli negativt påvirket av tiltaket, utover det som allerede er akseptert i planleggingsfasen. Grunneier har vært med i planleggingen, og med på befaring av området 29.09.2023.

Mål

Hovedpoenget med tiltaket er å få hevet vannstanden opp til bakkenivå. Det er ønskelig med færrest mulig åpne kjøldammer (vannspeil), og mest mulig stillstand på vannet. Det er også ønskelig at vannet fra grøftene fordeler seg jevnt utover hele myra. Dette vil resultere i at vi tilbakefører et ødelagt myrsystem til ei fungerende myr som kan gi oss tjenester som rent vann, lagring av karbon, habitat for mange arter og flomdemping. På noen av myrflatene er det også et mål å få tilbake en mer åpen myrflate, og et mer åpent myrlandskap. Sistnevnte gjelder for den søndre delen av myra som er plantet med kontorta. All fremmed treslag legges i grøftene.

Motorferdsel

Det skal utvises så stor forsiktighet som arbeidsoppgavene tillater under ferdsel og anlegg på myra. Det forventes at entreprenør gjør nødvendige tiltak for å forhindre kjørespor i forbindelse med prosjektet. Som hovedregel skal det kun kjøres langsmed grøftene i prosjektet, og unngås kjøring med både jernhest og gravemaskin ute på myrflatene. Kjøring med jernhest skal begrenses til et minimum, og er kun tillatt for å frakte utstyr som drivstoff, og andre tunge objekter, som ikke kan bæres, inn på myra. Kjøretøy skal ikke brukes til persontransport, eller transport av lett utstyr. Det er ønskelig at påfyll av drivstoff planlegges godt. Alle vilkår i motorferdselsdispensasjonen skal overholdes. Adkomstveien skal ved behov pusses opp og istandsettes ved avslutning.

Oppdragsgiver er ansvarlig for å søke Rendalen kommune om nødvendig dispensasjon fra motorferdselloverket og kjøring i utmark samt tillatelse fra berørte grunneiere. Man er avhengig av dispensasjon for gjennomføring av tiltaket, og prosjektet lyses ut med forbehold om dette.

Kommunikasjon

Det forventes kontinuerlig oppdatering av Field Maps, samt en kort, ukentlig, skriftlig oppsummering av fremdriften. Denne rapporten skal sendes til oppdragsgivers representant, Suzanne Wien og Øyvind Fredriksson. Ved uforutsette hendelser og/eller spørsmål om arbeidet i felt, kan SNO, v Kjølv Falklev, kontaktes. Ved uforutsett, eller planlagt stans i arbeidet (for eksempel på grunn av sykdom, eller reparasjoner), og/eller spørsmål om oppdragsavtalen, eller Field Maps, skal Suzanne Wien eller Øyvind Fredriksson kontaktes. All henvendelse fra media henvises til oppdragsgiver ved Suzanne Wien eller Øyvind Fredriksson.

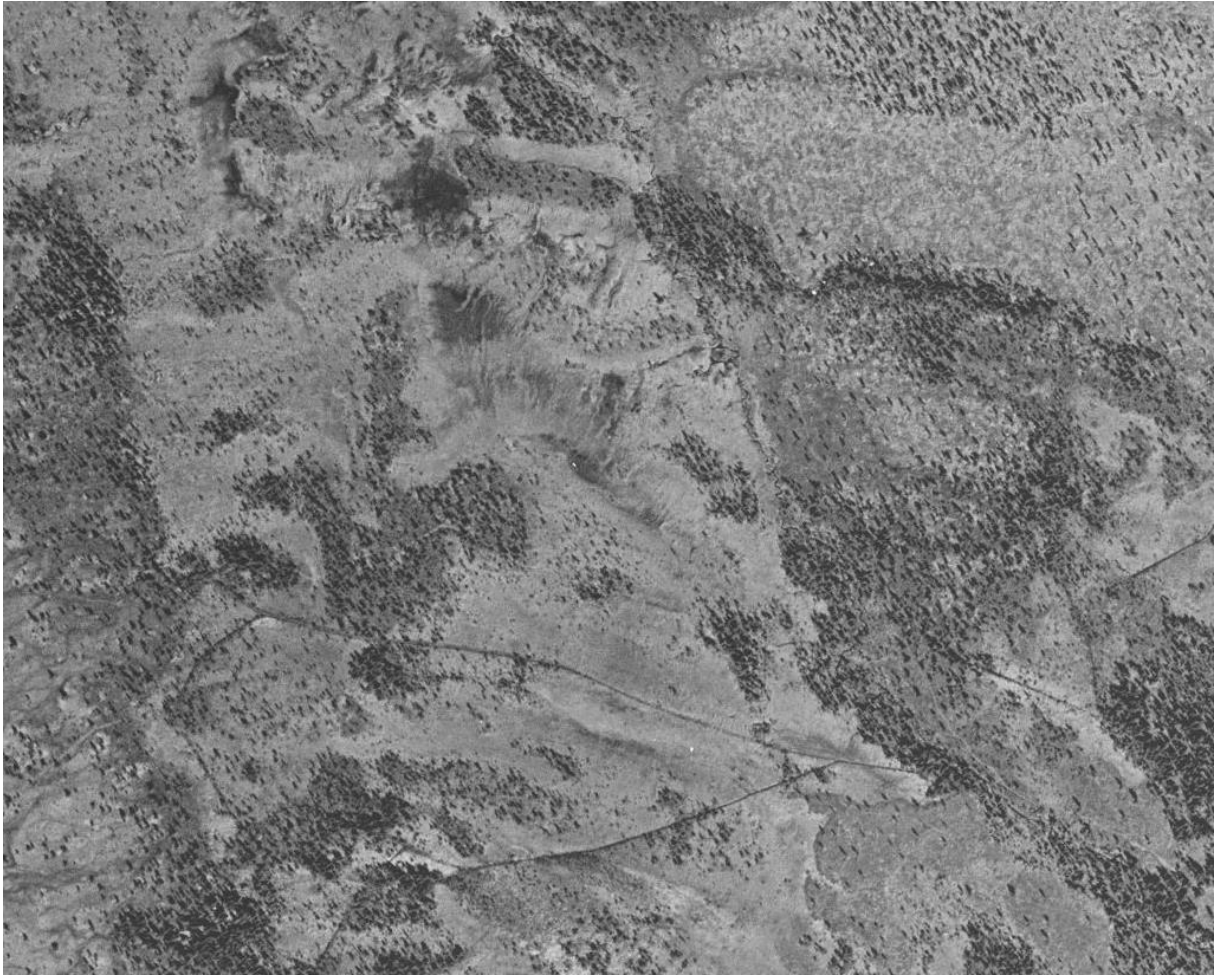
Kriterier for tilfredsstillende utført arbeid

1. Metodikk beskrevet i dette dokumentet er fulgt, og tiltak som beskrevet i kart og i dette dokumentet er gjennomført. Endringer underveis skal skje i samråd med oppdragsgiver/SNO, avtales skriftlig før gjennomføring, og utføres i henhold til revidert metodikk.
2. Miljøkravene som fulgte rammeavtalen er oppfylt.
3. Field Maps er oppdatert fortløpende.
4. Området er ryddet for søppel og eventuelle skjemmende spor, etter dialog med Oppdragsgiver/SNO.
5. Timelister er levert Statsforvalteren i Innlandet.

Vedlegg

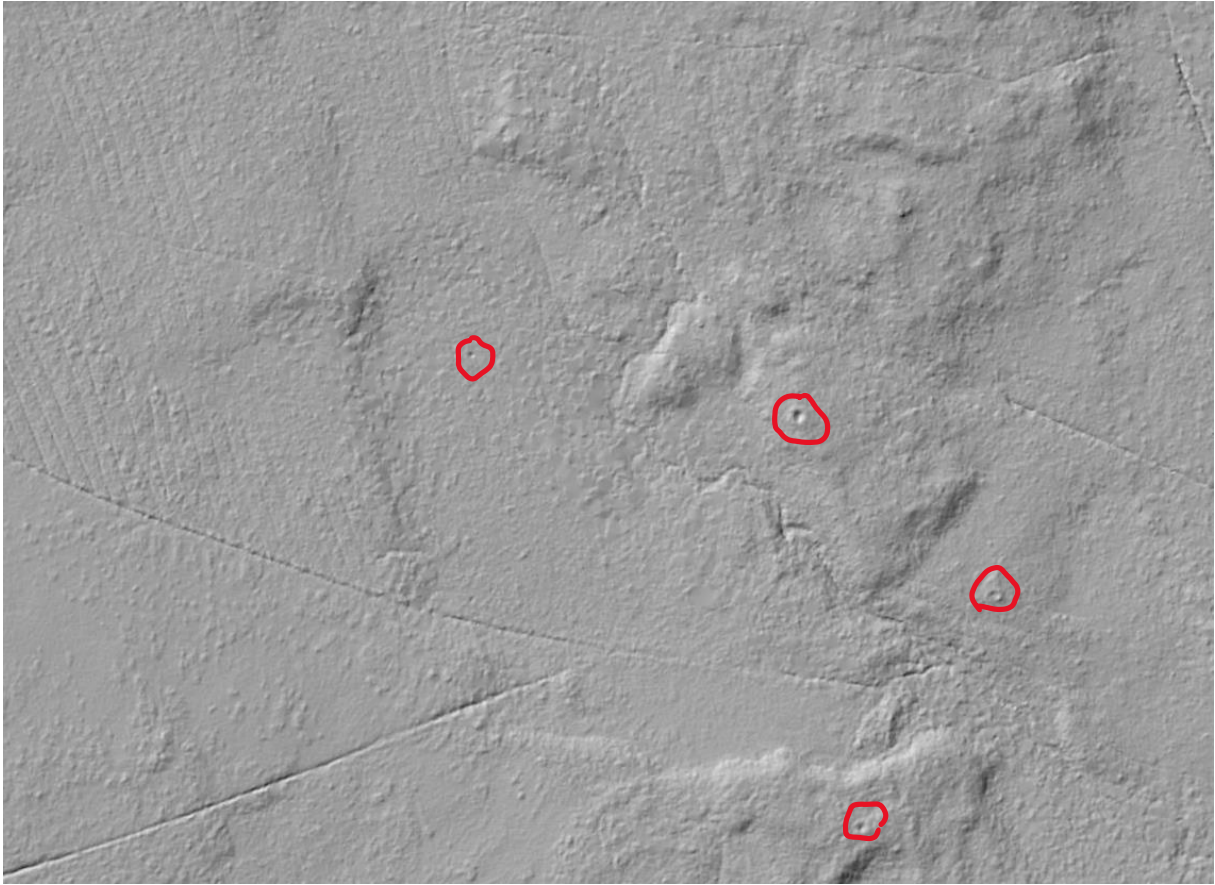
Figur 6: Oversiktskart over prosjekt Vollmyra markert med rød firkant.

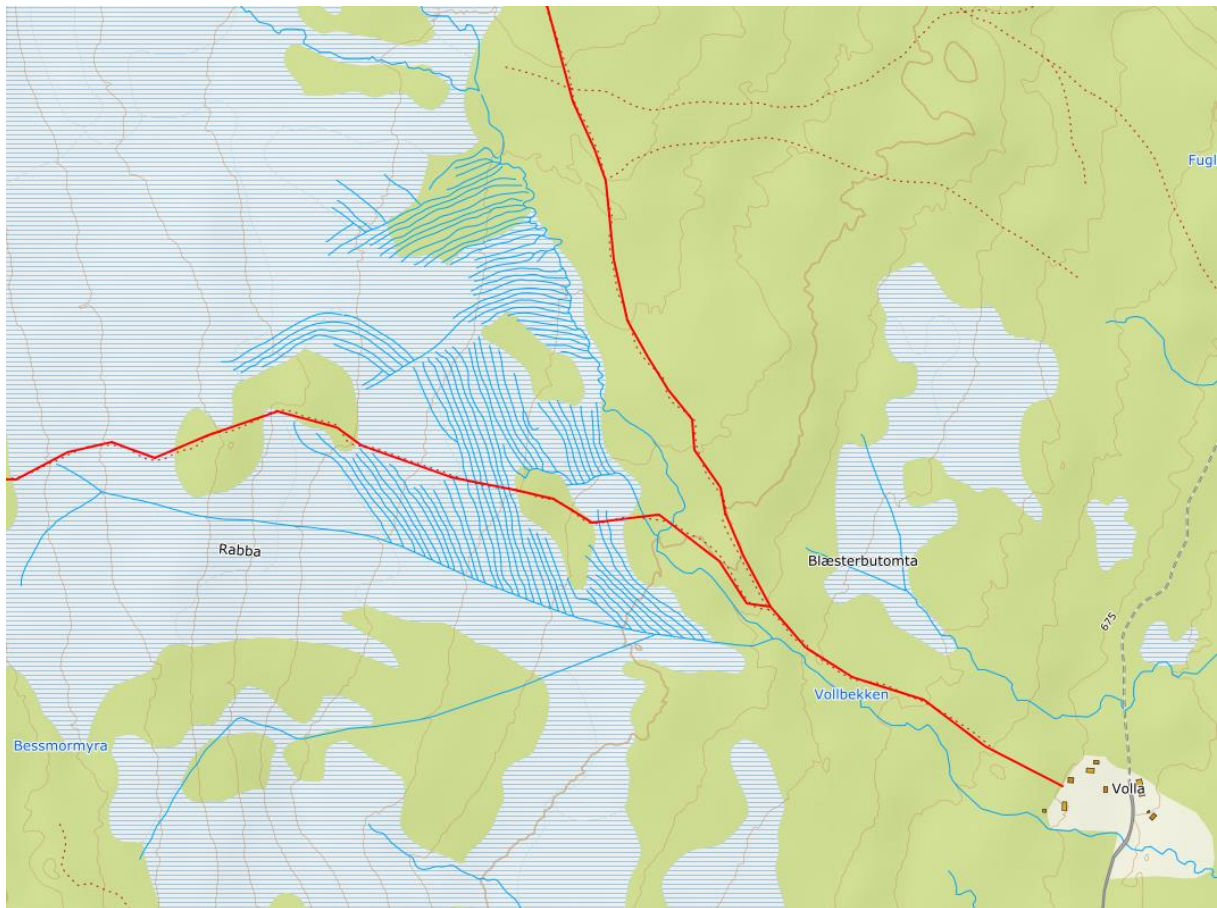
Figur 7. Skogbildet på Vollmyra fra 1959.

Figur 8: Skogbildet på Vollmyra slik det er i dag.

Figur 9: viser lidarbilde og mulig fredene kulturminner vist med rød ring.

Figur 10: viser stier med rød strek som må hensyntas i arbeidet.